

มือน้องวงใหญ่บ้านพาทย์โกสธ

คมกริช การ์รินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ดนตรี)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2555

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

มือน้อยวงใหญ่บ้านพาทย์โกสล

THE LARGE CIRCLE GONG MUSICAL TECHNIQUES OF THE PATTAYAKOSOL FAMILY

คมกริช การินทร์ 4937866 MSMS/D

ปร.ค. (ดนตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : พูนพิศ อมาตยกุล., ราชบัณฑิต, M.D., M.A., Ph.D., มานพ วิสุทธิแพทย์, M.M, Ph.D., ตำราญ เกิดผล, ศิลปินแห่งชาติ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “มือน้อยวงใหญ่บ้านพาทย์โกสล” ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ และแนวทางมานุษยวิทยาการดนตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ประวัติ ของบ้านพาทย์โกสล กับบริบททางประวัติศาสตร์ดนตรีพิพาทย์ของไทย (2) เปรียบเทียบมือน้อยวงใหญ่ ของบ้านพาทย์โกสล กับทางของกรมศิลปากร และ (3) ลักษณะเฉพาะ มือน้อยวงใหญ่ ของเพลงพิพาทย์บ้านพาทย์โกสล ซึ่งมีผลให้เกิดระเบียบปฏิบัติ ซึ่งจะเอื้อต่อการบรรเลงพิพาทย์อย่างไรและการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ผลการศึกษา มีดังนี้

สกุลพาทย์โกสล เดิมมาจากกรุงศรีอยุธยา ได้มาตั้งถิ่นฐานในกรุงเทพมหานครสมัยรัชกาลที่ 2 ถึงรัชกาลที่ 3 จึงมาตั้งบ้านเรือนถาวรที่หลังวัดกัลยาณมิตรจนถึงปัจจุบันประกอบอาชีพดนตรีตลอดมานับได้ประมาณ 180 ปี เป็นสำนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป มีเอกลักษณ์โดดเด่นเรื่องการใช้มือน้อย เพลงหน้าพาทย์ เพลงเรื่อง และทางดนตรีจนได้ชื่อเฉพาะว่าทางฝั่งธน เรื่องมือน้อยนั้น มีรูปแบบเฉพาะคล้ายกับทางหลวงบำรุงจิตรเจริญ (รูป สาสตร์วิไล) แต่มีความพิเศษตรงที่มีการแบ่งมือในการบรรเลงให้ใช้มือซ้ายเท่าเทียมกับมือขวา บางโอกาสอาจใช้มือน้อยวงใหญ่บรรเลงเป็นเครื่องนำ ซึ่งไม่พบบ่อยนักในสำนักอื่นๆ

มือน้อยวงใหญ่ของสำนักนี้ เอื้อต่อการนำไปใช้เป็นการเริ่มต้นฝึกเรียนดนตรีที่สำคัญ ซึ่งจะนำไปใช้ในการแต่งเพลงได้โดยสะดวก มีทั้งการยืดขยายแลการตัดเพลงซึ่งจัดระเบียบวิธีการไว้อย่างเคร่งครัด จึงเป็นแบบอย่างที่ดี โดยผู้นำไปใช้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการสร้างแนวทำนองเพลงที่ถูกต้องต่อไป

คำสำคัญ มือน้อยวงใหญ่บ้านพาทย์โกสล/ จางวางทั่วพาทย์โกสล

291 หน้า

THE LARGE CIRCLE GONG HAND TECHNIQUE OF THE PATTAYAKOSOL FAMILY

KOMKRICH KARIN 4937866 MSMS/D

Ph.D. (Music)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: POONPIT AMATTAYAKUL., RACHABUNDIT, MD., M.A., Ph.D., MANOP WISUTTIPATE, M.M, Ph.D., SAMRAN KETPHON (NATIONAL ARTIST)

ABSTRACT

This research was done with qualitative and ethnomusicological studies. The aims were (1) to relate the history of the Pattayakosol family and the Thai Traditional Pee Pard context, (2) to compare the large circle gong hand technique of this family with the style of the Department of Fine Arts which is also known as the Royal House technique, and (3) to study the distinctive features of the large circle gong hand technique which affect the convention of Traditional Pi-Phat performance and the benefit of the technique to music study.

Pattaya-kosol, wich has been a very famous name in Thai Traditional music for almost three centuries. The family originated during the late Ayutthaya Kingdom before 1760. The family moved to Bangkok during the reign of King Rama II, and lived through four generations until 2009. The famous musical knowledge of the family includes (1) the hand technique for playing the large circle gong set, (2) the richness of the special hand technique for ceremonial and theater songs (Phleng Nah Pard), and (3) the richness of special series song set (Phleng Roeng) music.

The writer spent years practicing the large circle gong hand technique of this family with Master Samran Kirdpol, an elderly music teacher who is the last descendant of the Pattaya-kosol family. The Pattaya-kosol hand technique differs from the Royal Court technique (played by Lung Bumroong Chitcharoen) in the following ways: (1) use of the left hand with equal sequences to the right hand; (2) the Pattaya-kosol large gong music patterns are commonly used to lead ensembles on several occasions; and (3) the Pattaya-kosol's large gong technique is a great benefit to song writers who want to compose new Thai traditional music and songs. Moreover, the Pattaya-kosol large gong technique is taught to new music students with very strict patterns of hand movements which the aim of committing them to memory. It has been a very good model and of good use to Thai traditional music studies, but it is an old and difficult technique.

KEY WORDS: PATTAYAKOSOL FAMILY'S LARGE GONG MUSICAL TECHNIQUES / JAWANG TUA PATTAYAKOSOL.

291 pages